

7.1. Streszczenie w języku polskim

Wśród nowotworów żeńskiego narządu płciowego rak jajnika to schorzenie o najwyższej śmiertelności. Wczesna faza choroby jest trudna do wykrycia zarówno z powodu braku specyficznych objawów, jak i swoistych przesiewowych testów potwierdzających. Mimo zaawansowanych technik zabiegów cytoredukcyjnych oraz stosowania następowej chemioterapii skojarzonej, u wielu chorych dochodzi do nawrotu choroby i większość z nich umiera. Wykrycie biomarkerów wczesnej fazy choroby jest niezwykle ważne w kontekście wprowadzania nowych, spersonalizowanych strategii terapeutycznych. Szlak sygnałowy insulinopodobnego czynnika wzrostu (*insulin-like growth factor*, IGF) wzbudza współcześnie duże zainteresowanie, ponieważ uczestniczy w patogenezie wielu schorzeń nowotworowych. Jego składowe mogą promować wzrost oraz inwazyjność komórek nowotworowych.

Celem pracy była ocena stężeń IGF-1 i IGFBP-3 w surowicy i płynie otrzewnowym w przebiegu surowiczego raka jajnika. Dokonano ich oceny w surowicy kobiet zdrowych (n=52) oraz w surowicy i płynie otrzewnowym w grupie chorych na raka (n=48). Przeprowadzono analizę stężeń IGF-1 i IGFBP-3 w badanych płynach w odniesieniu do stopnia zaawansowania klinicznego raka, jego zróżnicowania histologicznego, zakresu cytoredukcji wyrażonej wielkością pozostawionego guza, objętości wodobrzusza oraz wieku chorych. Do ich oznaczeń wykorzystano metodę immunoenzymatyczną ELISA. Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku Nr. R-I-00/286/2017. Uzyskane wyniki pozwoliły na wysnucie następujących wniosków:

1. Surowicze stężenia IGF-1 i IGFBP-3 u kobiet chorych na surowiczego raka jajnika są znamienne statystycznie niższe w porównaniu do kobiet zdrowych.
2. Stężenia IGF-1 obecne w surowicy i płynie otrzewnowym u kobiet chorych na surowiczego raka jajnika nie różnią się istotnie statystycznie.
3. Stężenia IGFBP-3 w płynie otrzewnowym w porównaniu do stężeń w surowicy krwi u chorych na raka jajnika są istotnie statystycznie niższe.
4. Wraz z niższym stopniem dojrzałości histologicznej raka surowiczego jajnika istotnie statystycznie maleje stężenie IGF-1 w badanych płynach.
5. Stężenia IGFBP-3 istotnie statystycznie maleją w zależności od stopnia zaawansowania klinicznego, objętości wodobrzusza i wielkości pozostawionego guza zarówno w surowicy jak i płynie otrzewnowym.
6. Stężenia IGFBP-3 w surowicy krwi i płynie otrzewnowym mogą mieć potencjalną wartość prognostyczną u pacjentek z surowiczym rakiem jajnika i mogą służyć do opracowywania narzędzi do dokładniejszego przewidywania rokowania.